

Wzory używania narkotyków wśród osób zgłaszających się do leczenia w Warszawie

używających tradycyjnych narkotyków skłania do zastanowienia się nad dostosowaniem oferty terapeutycznej do potrzeb osób uzależnionych lub nadużywających innych niż opiaty narkotyków. Wydaje się, że istnieje pilna potrzeba opracowania takich specjalnie dla nich dostosowanych programów pomocy.

Wyniki uzyskane w badaniu ujawniają ukryty w rutynowych statystykach lecznictwa problem znacznego rozpowszechnienia wśród narkomanów nowych substancji, szczególnie amfetaminy. Kwestią otwartą pozostaje na ile jest on specyficzny dla Warszawy. System sprawozdawczy zastosowany w badaniu dostarcza danych umożliwiających pełniejszą i bardziej dokładną analizę wzorów używania narkotyków. Lepiej też służy do wykrywania nowych tendencji na scenie lekowej. Przemawia to za rozważeniem możliwości wprowadzenia go do statystyki państwowej, co umożliwiłoby zbieranie i analizowanie danych na poziomie całego kraju. Dodatkowym argumentem jest leżąca u jego podstaw metodologia Grupy Pompidou stosowana szeroko w innych krajach Europy, co powoduje, że dostarcza odpowiednich danych do porównań międzynarodowych, istotnych z perspektywy koordynacji wysiłków w zakresie zapobiegania (Report of... 1993).

Janusz Sierosławski

Drug using patterns among clients asking for drug treatment in Warsaw

Summary

In the 1990s marked changes have been noted in the Polish drug scene, previously dominated by home-made opiates, tranquilizers and sleep-inducing preparations, as well as by volatile substances. Drugs typical of Western European countries, such as cannabis or amphetamine, have appeared in considerable amounts in Poland. Moreover, hallucinogens, cocaine, pure heroin or ecstasy are also available, although to a lesser extent. Changes on the illicit psychoactive substance market begin to be reflected in the structure of substances consumed by drug addicts.

The paper deals with an analysis of patterns of psychoactive substance use among persons demanding treatment in specialized drug treatment facilities in Warsaw in 1995. The typology of patterns was based on the criterion of the type of substances used within 30 days prior to treatment demand. Analyzed data were obtained in the Multi-City Study, a research project co-ordinated by the Pompidou Group (Council of Europe). The project is aimed at a continuous monitoring of epidemiological situation on the basis of all available indices. The first treatment demand is the essential, best standardized index in the project. Data are collected continually in all drug treatment facilities in the city, by means of a questionnaire filled in by the client during his/her first visit to a facility in a given year.

In 1995 834 clients came to Warsaw drug treatment facilities. On the grounds of data covering no more than three substances three patterns of substance use were distinguished in a group of 771 clients:

– the traditional pattern based on opiates, mostly home-made, used as the only drug or associated with other substances, but without amphetamines and cannabis (41,6%);

- the traditional pattern with elements of a new pattern, including the use of opiates and amphetamines or cannabis, and possibly other drugs (27,8%);
- a new pattern based on amphetamines or cannabis used possibly with other drugs, but without opiates (30,6%).

The new drug using pattern is more often found in males, younger people (under the age of 25), students or those having a permanent job, and residents of Warsaw.

The new pattern seems to be less destructive and is characterized by a smaller proportion of injecting (27,9%) as compared to the remaining ones (almost 100%). This is connected with a smaller percentage of the HIV-infected.

Among clients representing the new pattern of drug use there are more cases of undertaking treatment for the first time in their life, and more instances of not undertaking treatment by those who have contacted drug treatment facilities.

Key words: drug treatment demand\drug abuse

PIŚMIENNICTWO

1. Hartnoll R. (1994a): *Multi-City Network on Drug Misuse Trends*. Guidelines for City Reports and Annual Updates. Council of Europe. Strasbourg.
2. Hartnoll R. et al (1994b) *Multi-city study: Drug misuse trends in thirteen European cities*, Strasbourg, Co-operation Group to Combat Drug Abuse and Illicit Trafficking in Drugs (Pompidou Group), Council of Europe.
3. Hartnoll R. (1994c) *Drug treatment reporting systems and first treatment demand indicator*. Definitive protocol. Strasbourg, Council of Europe.
4. Sierosławski J. (1994) *Rehabilitacja osób uzależnionych od substancji psychoaktywnych*. W: J. Kiwerski, A. Ostrowska (red) *Stan rehabilitacji i potrzeby rehabilitacyjne osób o poszczególnych rodzajach niesprawności*. Wydawnictwo Instytutu Filozofii i Socjologii PAN, Warszawa, ss. 258-275.
5. Sierosławski J., Zieliński A., Sierosławska U., Szata W. (1995) „*Warsaw, City Report*”. Raport opracowany w ramach realizacji programu: „Joint Pompidou Group/UNDCP Project Extension of the Multi-city Network to Central and Eastern Europe”.
6. Sierosławski J. (1996a) *Narkomania w Warszawie - wielowskaźnikowa ocena epidemiologiczna*. *Alkoholizm i Narkomania*, nr 2(23) ss. 233-254.
7. Sierosławski J. (1996b) *Używanie narkotyków przez młodzież szkolną*. Wyniki ogólnopolskich badań ankietowych. Serwis Informacyjny Narkomanii, (w druku)
8. Sierosławski J. (1996c) *Rozpowszechnienie uzależnień od środków odurzających i psychotropowych w 1995 r.* Dane statystyczne lecznictwa. Serwis Informacyjny Narkomanii, (w druku)
9. Stauffacher M. (1995) *Synthesis Report. Census and treatment demands in eleven European cities*. Annual update 1993. Strasbourg, Pompidou Group: Group of Epidemiology Experts in Drug Problems, Council of Europe.
10. _ (1993) *Report of the International Narcotics Control Board for 1993*. New York, United Nation Publication.
11. _ (1996) *Zakłady psychiatrycznej oraz neurologicznej opieki zdrowotnej. Rocznik statystyczny*. Instytut Psychiatrii i Neurologii, Warszawa.